

Regionala vattenförsörjningsplaner

Nulägesanalys av länsstyrelsernas arbete

Rapporten har tagits fram på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten. Rapportförfattarna ansvarar för innehållet och slutsatserna i rapporten. Rapportens innehåll innebär inte något ställningstagande från Havs- och vattenmyndighetens sida.

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2018-04-26

Omslagsfoto: Margareta Lundin Unger
ISBN: 978-91-88727-07-7

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Regionala vattenförsörjningsplaner

Nulägesanalys av länsstyrelsernas arbete

Maria Sävström, Länsstyrelsen i Stockholms län

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2018:17

Förord

Klimat- och samhällsförändringar innebär ökande risker för en säker vattenförsörjning och ökar behovet av förebyggande arbete för att skydda vattenresurser. I den kommunala planeringen av mark- och vattenanvändningen behöver skyddet av vattenresurser beaktas i större utsträckning. Dricksvattenutredningen pekade i sitt slutbetänkande på vikten av att ta fram regionala vattenförsörjningsplaner som stöd för bland annat kommunernas översiktsplanering för att skyddet av vattenresurserna kan beaktas bättre i planeringen.

Svensk vattenförvaltning syftar till att vi ska förbättra våra vatten och skapa en långsiktigt hållbar förvaltning av våra vattenresurser. Ansvaret för genomförandet av vattenförvaltningsförordningen ligger på de fem länsstyrelser som är vattenmyndigheter. Havs- och vattenmyndigheten (HaV) stödjer vattenmyndigheterna genom samordning och framtagande av vägledning och föreskrifter för ytvatten. Sveriges Geologiska Undersökning, SGU är vägledande när det gäller grundvatten. Vattenmyndigheterna utarbetar och fastställer ett åtgärdsprogram. Åtgärder utformas för att uppnå eller bibehålla god status och följa miljö kvalitetsnormerna för vatten i respektive vattendistrikt.

I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram, finns en åtgärd riktad till HaV att utveckla vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommuner, länsstyrelser, Boverket och SGU.

HaV vill förbereda arbetet med att utveckla vägledning genom att undersöka hur länsstyrelserna arbetat med att ta fram regionala vattenförsörjningsplaner, hur långt man har kommit, vilka av befintliga vattenförsörjningsplaner som har uppdaterats, dess innehåll och tillvägagångssätt. Maria Sävström, Länsstyrelsen i Stockholms län fick i uppdrag att göra en sammanställning av länsstyrelsernas arbete med regionala vattenförsörjningsplaner genom en enkätundersökning riktad till länsstyrelserna och intervjuer med relevanta aktörer inom dricksvattenområdet. Inför arbetet bildades en informell projektgrupp med representanter från HaV, Boverket, SGU och vattenmyndigheterna för att diskutera innehållet i enkäten och de olika myndigheternas syn på frågan.

Rapporten redovisar resultaten från enkätstudien och intervjuerna och är tänkt att utgöra ett underlag till en framtida vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner.

Göteborg 26 april 2018 Björn Sjöberg

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	7
INLEDNING	9
Bakgrund och syfte	9
Metod/arbetsätt	10
Annat underlag som använts i arbetet.....	10
REGIONALA VATTENFÖRSÖRJNINGSPLANER	12
Nyttan med en regional vattenförsörjningsplan.....	12
Status i länsstyrelsernas arbete med framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner	12
Hot mot vattenförsörjningen.....	14
Förankring och samarbete.....	15
Vattenförsörjning i den fysiska planeringen.....	16
Länsstyrelsens behov av vägledning.....	17
Säkerhetsaspekter kopplade till lagring och spridning av känsliga uppgifter	17
Bedömning av nuvarande och framtida vattenbehov.....	18
Juridiska aspekter.....	19
Bedömning och prioritering av vattenresurser.....	19
Arbetsprocess och förankring.....	20
Genomförande av föreslagna åtgärder i övrig planering.....	20
Klimatförändringar och klimatanpassning	21
Tekniska aspekter	23
Omfattning, innehåll och avgränsning för kommande vägledning.....	23
Vägledningsansvar och samverkan med andra myndigheter.....	24
DISKUSSION	26
BILAGA 1: WEBBENKÄT OM LÄGESBILD AV REGIONALA VATTENFÖRSÖRJNINGSPLANER I LANDET.....	28
BILAGA 2: REFERAT FRÅN SAMTAL	39
BILAGA 3. SKRIVELSE FRÅN SKL OCH SVENSKT VATTEN.....	42

Sammanfattning

Syftet med regionala vattenförsörjningsplaner är att säkra tillgången till vatten inom ett område i ett flergenerationsperspektiv för dricksvatten och andra samhällsbehov. Regionala vattenförsörjningsplaner behöver tas fram av länsstyrelserna som stöd för bland annat kommunens översiktsplanering. Havs- och vattenmyndigheten har pekats ut som den myndighet som ska vara vägledande i arbetet, med stöd av Boverket, men även andra berörda myndigheter. För att få en uppfattning om hur länsstyrelserna arbetar med frågan skickades en webbenkät ut till samtliga län samt kommunalförbundet Göteborgsregionen (GR). I enkäten efterfrågades hur länsstyrelserna ligger till i arbetet med regionala vattenförsörjningsplaner, hur planen förankrats hos andra aktörer, om och hur kommunerna använder planen i sin planering, vilka frågor som varit svåra respektive lätta att hantera, vilka de bedömer vara de främsta hoten mot vattenförsörjningen, och vilka frågor som länsstyrelserna önskar mer vägledning om. Samtliga 21 länsstyrelser och GR besvarade enkäten.

Fyra länsstyrelser svarade att de har en aktuell vattenförsörjningsplan och sex län uppgav att arbete pågår. Sju länsstyrelser svarade att de har tagit fram regionala vattenförsörjningsplaner, men att de behöver uppdateras. Fem länsstyrelser planerar att ta fram en regional vattenförsörjningsplan, varav fyra under 2018.

I enkätsvaren uttrycktes önskemål om att ett tydligt syfte med den regionala vattenförsörjningen formuleras, samt att länsstyrelsens roll förtydligas.

Av de elva län som tagit fram en vattenförsörjningsplan upplever de flesta att kommunen använder planen i liten utsträckning som stöd i sin fysiska planering och va-planering. Det tyder på att mer vägledning behövs om hur den regionala vattenförsörjningsplanen ska hanteras i den fysiska planeringen.

De frågor som länsstyrelserna främst önskade vägledning om var säkerhetsaspekter kopplade till lagring och spridning av känsliga uppgifter, bedömning av vattenbehov och prioritering av vattenresurser, juridiska aspekter och frågor kring arbetsprocess och förankring.

Det som länsstyrelserna bedömer vara de främsta hoten mot vattenförsörjningen i sina respektive län är brist på reservvatten, sårbarheter i de tekniska anläggningarna, vattenbrist i den ordinarie vattenförsörjningen, samt kvalitetsproblem. Brist på reservvatten ses som ett problem i nästan alla län. Många kommuner har ingen eller begränsad tillgång till reservvatten om den ordinarie vattenförsörjningen av någon anledning inte fungerar.

Tretton länsstyrelser uppgav att de använt sig av en rapport om vattenförsörjningsplaner som SGU gav ut 2010. En kommande vägledning bör beakta och utgå från denna rapport men behöver kompletteras med ny kunskap framför allt kring frågor om klimatförändringar och dess påverkan på dricksvattenförsörjningen.

Förutom enkäten har centrala aktörer intervjuats om nyttan med regionala vattenförsörjningsplaner, vilka problem sådana bör kunna lösa, samt vad som är viktigt att behandla i en kommande vägledning.

Några slutsatser från intervjuerna är att det är viktigt att lyfta det strategiska arbetet inom regionen och att det bör finnas en tydlig koppling till

utvecklingsplaner och mellankommunal samverkan. En regional vattenförsörjningsplan ska ha ett övergripande regionalt perspektiv för att främja samverkan över läns- och kommungränser. Det är viktigt att planen utvärderas och följs upp regelbundet. Ett viktigt syfte med regionala vattenförsörjningsplaner är att säkra vattenförsörjningen på lång sikt genom att integrera vattenförsörjningen i den fysiska planeringen.

Inledning

Bakgrund och syfte

Kommunerna ansvarar för den allmänna dricksvattenförsörjningen. Likaså är den fysiska planeringen huvudsakligen en kommunal angelägenhet. I den kommunala planeringen ska mellankommunala frågor beaktas och där har länsstyrelsernas som statens representant en viktig roll att bidra med kunskapsunderlag som är av betydelse för kommunernas strategiska kommunövergripande samarbete. Dricksvattenförsörjningen organiseras idag regionvis på många håll i landet. Tillgång till säkert dricksvatten är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling. Därför är det viktigt att säkra tillgång till vatten av god kvalitet och att planera så att viktiga vattenresurser bevaras för framtiden. Klimat- och samhällsförändringar innebär ökande risker för en säker vattenförsörjning och ökar behovet av förebyggande arbete för att skydda vattenresurser. Vattenförsörjningsplaner syftar till att långsiktigt säkra tillgången till vatten. I den kommunala planeringen av mark- och vattenanvändningen behöver skyddet av vattenresurser beaktas i större utsträckning. Bra planeringsunderlag behövs. Regionala vattenförsörjningsplaner är viktiga underlag för kommunernas översiktsplanering och behöver tas fram av länsstyrelserna i samverkan med kommunerna.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram ålagts att utveckla vägledning för länsstyrelsernas och kommunernas arbete med långsiktigt skydd av dricksvattentäkter. HaV behöver särskilt utveckla vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner (åtgärd 6b). Åtgärden ska ske i samverkan med kommuner, länsstyrelser, Boverket och Sveriges geologiska undersökning (SGU). Åtgärden ska vara vidtagen senast i juni 2018.¹

Kopplat till denna åtgärd finns en åtgärd 1c till Boverket som ska utveckla vägledning om hur regionala vattenförsörjningsplaner och annat regionalt planeringsunderlag kan användas i översikts- och detaljplanering och i övriga ärenden enligt Plan- och bygglagen och en åtgärd 4d till länsstyrelserna som ska utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna. Vidare ska kommunerna uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner.

Dricksvattenutredningen har i sitt slutbetänkande framfört² att HaV, i kraft av sitt sakansvar, bör ha det huvudsakliga ansvaret för vägledning för att ta fram och uppdatera regionala vattenförsörjningsplaner. Utredningen poängterar att vägledning bör utformas i samråd med främst Boverket, men även andra berörda myndigheter som Jordbruksverket, Myndigheten för

---

¹ <http://www.vattenmyndigheterna.se/Sv/atgarder-for-battre-vatten/Pages/default.aspx>

² Dricksvattenutredningen (2016): En trygg dricksvattenförsörjning – bakgrund, överväganden och förslag. SOU 2016:32

samhällsskydd och beredskap (MSB), SGU, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) och Livsmedelsverket.

För att förbereda arbetet med att utveckla vägledning har HaV låtit göra en sammanställning av aktuell status i länsstyrelsernas arbete med att ta fram och uppdatera regionala vattenförsörjningsplaner, tillvägagångssätt och innehåll i befintliga vattenförsörjningsplaner, samt hur behovet av vägledning ser ut. Syftet med sammanställningen är att ge underlag till en framtida vägledning kring framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner.

Metod/arbetssätt

En enkät skickades ut till alla 21 länsstyrelser, samt till Göteborgsregionens kommunalförbund som omfattar 13 kommuner i Västra Götalands län. För att underlätta läsningen i denna text benämns även Göteborgsregionen som "län" eller "länsstyrelse" trots att den endast utgör del av ett län. Bilaga 1 redogör för enkätfrågorna och summering av svaren. Samtliga länsstyrelser har besvarat enkäten, dock inte alla frågor.

Annat underlag som använts i arbetet

Utöver enkäten har samtal genomförts med Boverket, Livsmedelsverket, SMHI, SGU, Svenskt Vatten samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Samtalen har handlat om nyttan med regionala vattenförsörjningsplaner, vilka problem sådana bör kunna lösa samt vad som är särskilt viktigt att behandla i en kommande vägledning. En sammanfattning från samtalen finns i bilaga 2.

I en skrivelse till Nationellt nätverk för dricksvatten i september 2017 påtalar SKL och Svenskt Vatten att arbetet med att färdigställa regionala vattenförsörjningsplaner måste påskyndas. De anser att alla län bör färdigställa sina regionala vattenförsörjningsplaner med god marginal före hösten 2018 och att det redan före sommaren 2018 behöver finnas förslag till åtgärder som kan lindra konsekvenserna av ett eventuellt ytterligare torrår. Skrivelsen i sin helhet finns i bilaga 3.

Samtal har förts med:

Anna Eklund (hydrolog) och Lena Eriksson Bram (hydrolog), SMHI. 2017-12-13.

Cecilia Näslund (expert vattenförvaltning inom fysisk planering), Boverket, 2018-02-19.

Gisela Holm (dricksvattenexpert) och Karin Ols (chef för enheten vattentjänster), Svenskt Vatten. 2018-01-15.

Magdalena Thorsbrink (hydrogeolog), SGU. 2017-12-24.

Per-Erik Nyström (nationell dricksvattensamordnare), Livsmedelsverket. 2017-12-13.

Tove Göthner (handläggare inom tillväxt och samhällsbyggnad), Sveriges Kommuner och Landsting, 2018-01-22

Vidare har minnesanteckningar från följande sammankomster använts:

Inledande möte med SGU, Boverket, Vattenmyndigheterna och HaV. 2017-08-25.

Möte om regionala vattenförsörjningsplaner i Mälardalen. 2018-01-31.

Träff med nationellt nätverk för dricksvatten. 2018-01-16.

Workshop om regional vattenförsörjningsplan för Stockholms län. 2017-03-22.

Regionala vattenförsörjningsplaner

Nyttan med en regional vattenförsörjningsplan

Rent och säkert dricksvatten är en grundläggande förutsättning för ett väl fungerande samhälle. Dricksvatten får därför inte ses som ett enskilt intresse, utan måste hanteras och prioriteras i olika delar av samhällsplaneringen. Ett viktigt syfte med en regional vattenförsörjningsplan är att integrera vattenfrågorna i den fysiska planeringen och därigenom säkra dricksvattenförsörjningen på lång sikt. Vid ett möte med SKL:s nätverk för samhällsbyggnadschefer i februari 2018³ ställdes frågan hur långt tidsperspektiv en regional vattenförsörjningsplan bör ha för att vara användbar för kommunen vid exempelvis översiktsplanering. Deltagarna ansåg då att den behöver ha en omfattning på 20 till 50 år.

Genom att den regionala vattenförsörjningsplanen har ett övergripande regionalt perspektiv kan den ge stöd åt genomförandet av åtgärder som annars är svåra att få till inom kommunen. Den främjar också samverkan över läns- och kommungränser, vilket kan bidra till att olika aktörer i större utsträckning kan hjälpas åt att lösa problem. Vattenförsörjningsplanen behöver vara sektorsövergripande och bör även bidra till att skapa incitament för nödvändiga beslut och investeringar.

SKL och Svenskt Vatten föreslår i en skrivelse till Nationellt nätverk för dricksvatten att regionala vattenförsörjningsplaner ska visa vad som är viktigast för att säkra vattenförsörjningen, samt vilka åtgärder som krävs för att nå dit. Det strategiska arbetet inom regionen behöver lyftas och det ska finnas en tydlig koppling till regionala utvecklingsplaner och mellankommunal samverkan. Se bilaga 3.

Status i länsstyrelsernas arbete med framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner

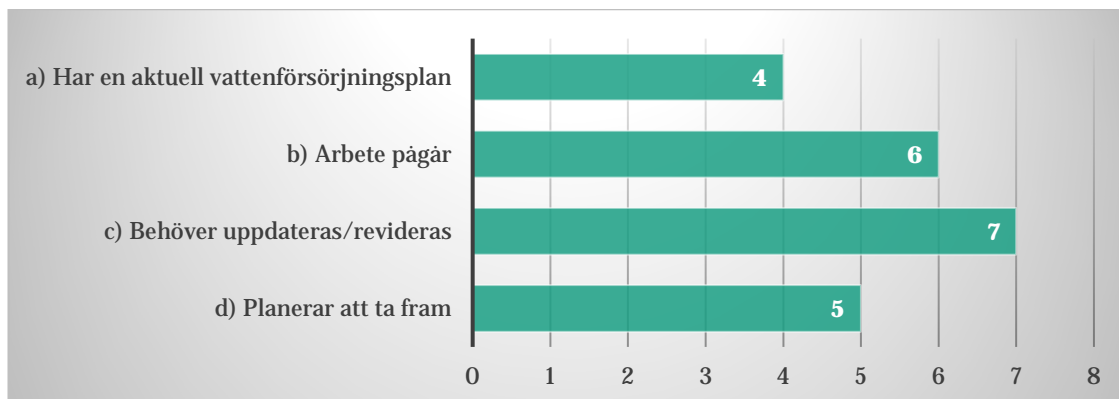
Länsstyrelsernas arbete med att ta fram regionala vattenförsörjningsplaner har tagit fart de senaste åren. I en sammanställning som gjordes 2015⁴ konstaterades att åtta regionala vattenförsörjningsplaner hade tagits fram. Utifrån enkätsvaren har ytterligare fyra planer tillkommit sedan 2015 och sex länsstyrelser uppger att arbete pågår. Regionala vattenförsörjningsplaner har diskuterats i många olika forum och det är tydligt att det finns ett behov av samverkan kring dessa frågor. Det faktum att samtliga länsstyrelser svarade på enkäten visar också på att det är en aktuell fråga.

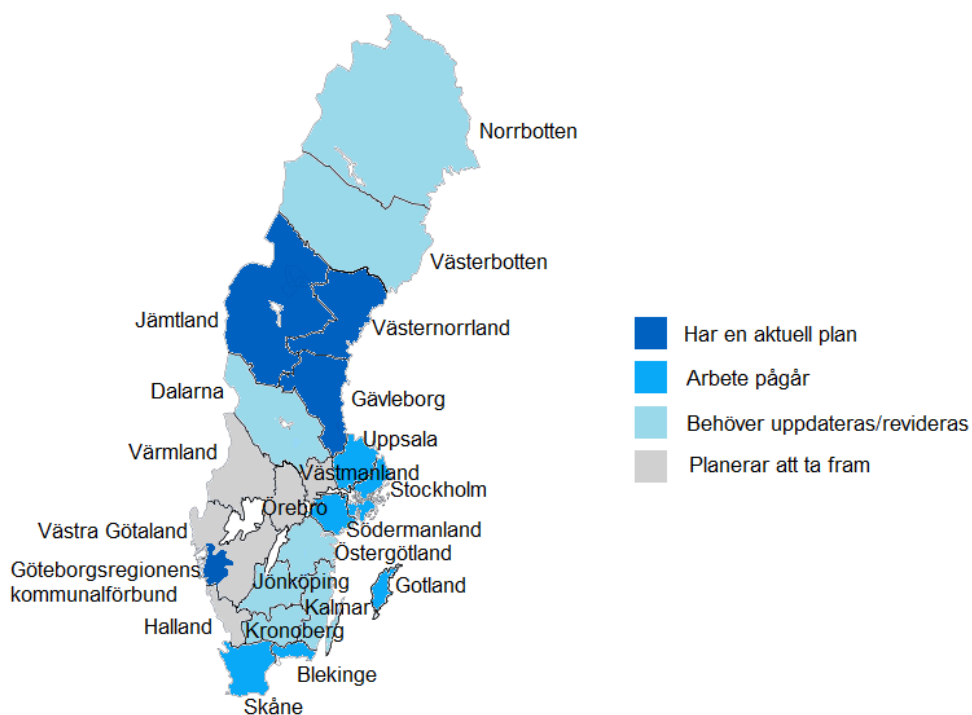
³ Sammanfattning av synpunkter från nätverksträffen, skickat per mail från Eva Hägglund, SKL, via Tove Göthner, SKL, 2018-02-16.

⁴ Maria Sävström, 2015. Regionala vattenförsörjningsplaner – strategi för långsiktig planering för dricksvattenförsörjning. Examensarbete, Stockholms universitet.

Figur 1 visar en sammanställning av status i länsstyrelsernas arbete med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan. Figur 2 visar resultatet för respektive län. Kategoriseringen har gjorts utifrån enkätsvaren.

Figur 1. Status i länsstyrelsernas arbete med att ta fram regionala vattenförsörjningsplaner

Figur 2. Status i arbetet med att ta fram regionala vattenförsörjningsplaner, resultat per län

a) Har en aktuell vattenförsörjningsplan

De vattenförsörjningsplaner som har uppgivits vara aktuella och i nuläget inte är i behov av att uppdateras eller revideras är vattenförsörjningsplanerna för Göteborgsregionen, Gävleborgs, Jämtlands och Västernorrlands län. Dessa fyra gavs ut mellan 2014 och 2016.

b) Arbete pågår

I kategorin arbete pågår ingår sex läns vattenförsörjningsplaner: Blekinge, Gotland, Skåne, Stockholm, Södermanland och Uppsala. Arbetet har kommit olika långt. Blekinges, Gotlands och Stockholms planer är ute på remiss, och Blekinges beräknas vara klar under våren 2018. Skånes vattenförsörjningsplan togs ursprungligen fram 2012 men genomgår just nu revidering.

c) Behöver uppdateras/revideras

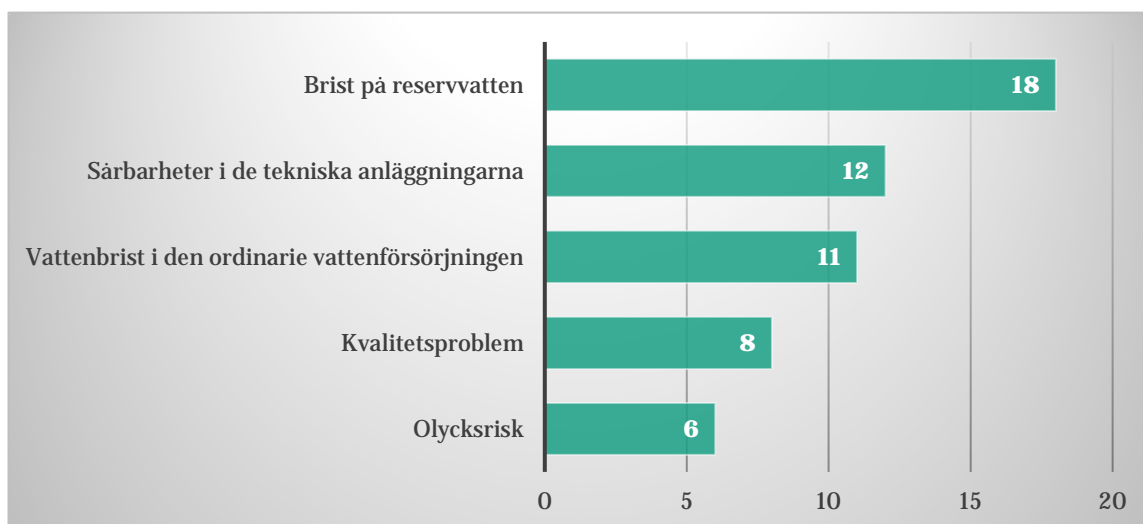
Sju vattenförsörjningsplaner har färdigställts tidigare, men är i behov av revidering, uppdatering eller komplettering. Det gäller vattenförsörjningsplanerna för Dalarna, Jönköping, Kalmar, Kronoberg, Norrbotten, Västerbotten och Östergötland. Dessa gavs ut mellan 2012 och 2015. Länsstyrelserna i Kalmar och Västerbotten har uppgivit att de planerar att påbörja arbetet med revidering under 2018–2019.

d) Planerar att ta fram

Av de fem länsstyrelser som inte har en vattenförsörjningsplan – Halland, Värmland, Västmanland, Västra Götaland och Örebro – planerar samtliga att påbörja ett sådant arbete, varav fyra under 2018. I ett fall har även arbetet påbörjats tidigare, men stannat av och planeras nu att göras om från början.

Hot mot vattenförsörjningen

I enkäten fanns en fråga om vad länsstyrelserna bedömer vara de främsta hoten mot vattenförsörjningen. Fem olika svarsalternativ fanns och det gick att välja flera, samt skriva en egen kommentar. Frågan besvarades av alla länsstyrelser utom två. Resultatet visas i figur 3, samt även i figur 20 i bilaga 1.

Figur 3. Bedömning av de främsta hoten mot vattenförsörjningen

Brist på reservvatten ses som ett problem i nästan alla län. Många kommuner har ingen eller begränsad tillgång till reservvatten om den ordinarie vattenförsörjningen av någon anledning inte fungerar. Flera län har också

problem med vattenbrist i den ordinarie försörjningen. Enkäten ger inte svar på de bakomliggande orsakerna till problemen, men generellt kan antas att brist på reservvatten kan bero på att alternativa råvattentäkter saknas, medan brist i den ordinarie vattenförsörjningen handlar om exempelvis sjunkande grundvattennivåer. I det första fallet kan det alltså vara fråga om en mer återkommande brist där lösningen ligger i att anlägga nya täkter eller bygga samman systemen så att olika vattenproducenter i större utsträckning kan stötta varandra. Även i det andra fallet kan nya täkter vara aktuellt, beroende på problemens omfattning, men en del av lösningen kan också ligga i besparingsåtgärder. Det behöver heller inte vara så att det råder brist idag, men att det finns en risk för brist i framtiden. Vattenbrist har blivit en alltmer aktuell fråga genom de senaste årens låga grundvattennivåer och låg tillrinning av ytvatten. Frågan behöver i större utsträckning hanteras i regionala vattenförsörjningsplaner, vilket framgår av såväl enkätsvaren och genomförda samtal.

Sårbarheter i de tekniska anläggningarna (som tolv av länsstyrelserna uppger vara ett hot mot vattenförsörjningen) kan bland annat handla om att ledningsnäten är gamla eller dåligt underhållna, och att det saknas resurser att åtgärda dem i tillräckligt snabb takt. Det är ett problem i många kommuner. I vissa fall kan även bristande skydd av vattenverk och brist på erfaren personal med tillräcklig kompetens vara problem, inte minst i mindre kommuner.

Kvalitetsproblem, som åtta länsstyrelser ser som ett hot, kan uppstå till följd av bland annat klimatförändringar, exempelvis som en effekt av förändrad råvattentemperatur eller vattenbrist. Det kan även ske genom utsläpp eller olyckor. Det är därmed tydligt att det finns en koppling mellan de olika svarsalternativen. Brist på vatten behöver heller inte bero på råvattenbrist, utan kan till exempel vara en följd av otillräcklig kapacitet i vattenverk eller ledningar. Även där finns en koppling mellan de olika svarsalternativen.

Förankring och samarbete

En fråga i enkäten handlade om vad som har fungerat särskilt bra och vilka styrkor länsstyrelserna kunnat se i framtagandet och genomförandet av den regionala vattenförsörjningsplanen. Alla som har besvarat frågan har lyft fram vikten av samarbete och dialog med kommunerna. Vikten av samarbete med kommunerna har också betonats vid flera av de samtal som genomförts i detta arbete. För att vattenförsörjningsplanen ska kunna utgöra underlag till andra regionala och kommunala planer och bidra till att dricksvattenfrågan ses i ett större perspektiv måste den vara väl förankrad såväl med de olika kommunerna som hos andra berörda aktörer.

Samverkan mellan länsstyrelsen och kommunerna behövs både under framtagandet och vid genomförandet av vattenförsörjningsplanen. Det är även viktigt att arbeta brett och enhetsöverskridande inom respektive organisation.

För att ge tyngd åt vattenförsörjningsplanen och säkerställa att nödvändiga åtgärder kan genomföras är det eftersträvaransvärt att kommunerna och andra berörda aktörer genom politiskt beslut (eller motsvarande) godkänner vattenförsörjningsplanen som planeringsunderlag.

Av de 17 län som har en vattenförsörjningsplan eller arbetar med att ta fram en sådan (kategori a, b och c i figur 1) har de allra flesta uppgivit att

kommunerna har involverats i arbetet. Åtta länsstyrelser uppger också att kommunerna har informerats vid eller före projektets start. Förankring har skett hos kommunernas tjänstemän inom enheter för i första hand vatten och avlopp (va), men även miljö och samhällsplanering. En majoritet har även involverat kommunernas ledning eller politiker. Se figur 3 i bilaga 1.

Av de elva län som har tagit fram en vattenförsörjningsplan (kategori a och c i figur 1) upplever de flesta att kommunen använder den regionala vattenförsörjningsplanen i liten utsträckning som stöd i sin fysiska planering och i va-planeringen (se figur 5 i bilaga 1). Några upplever att den används i stor utsträckning och några att den inte används alls. Analys av enkätsvaren tyder på att det finns ett samband mellan de som har haft en politisk förankring och de som upplever att kommunerna i stor utsträckning använder vattenförsörjningsplanen i övrig planering.

För att bättre kartlägga i vilken utsträckning kommunerna använder den regionala vattenförsörjningsplanen som stöd i sin planering bör frågan ställas till planhandläggare på kommunerna, och lämpligen då till fler än den eller de handläggare som vanligen hanterar vattenfrågor. Detta har dock inte kunnat rymmas inom ramen för detta arbete.

I enkäten fanns möjlighet att ge exempel på kommuner som jobbat bra med sin långsiktiga vattenförsörjning och har använt sig av den regionala vattenförsörjningsplanen. Kommuner som då lyftes fram av länsstyrelserna var Arvidsjaur, Boden, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Lerum, Linköping, Lund, Luleå, Mölndal, Olofström, Piteå, Västervik, Ystad och Örnsköldsvik. Det ska dock poängteras att detta inte utgör någon heltäckande översikt. De nämnda kommunerna är de som angivits i enkätsvaren, men det finns förmodligen fler kommuner som arbetat bra inom området.

Utöver länsstyrelser och kommunerna inom länet finns ett antal aktörer som kan ha betydelse för förankringen av vattenförsörjningsplanen. Det kan till exempel vara angränsande län och kommuner, kommunala och regionala va-bolag, räddningstjänst och beredskapsfunktioner, lantbruk, vattenkrävande industrier och företag samt statliga myndigheter såsom Livsmedelsverket, MSB eller Trafikverket. Vid en träff med planeringsgruppen inom det nationella nätverket för dricksvatten i januari 2018 poängterades att det ofta är konsulter som planerar och genomför olika arbeten i länet och att även de behöver känna till och arbeta utifrån den regionala vattenförsörjningsplanen. Det kan därför vara viktigt att informera och föra en dialog med konsulter som verkar i länet, och likaså med markägareorganisationer och lokala vattenvårdsförbund.

Vattenförsörjning i den fysiska planeringen

En svår men viktig utmaning för en långsiktigt säker vattenförsörjning är att öka samverkan mellan va- och samhällsplanering. Här bör länsstyrelserna kunna vara en part som kan bistå med råd och anvisningar till kommunerna. Regionala vattenförsörjningsplaner kan fylla en viktig funktion.

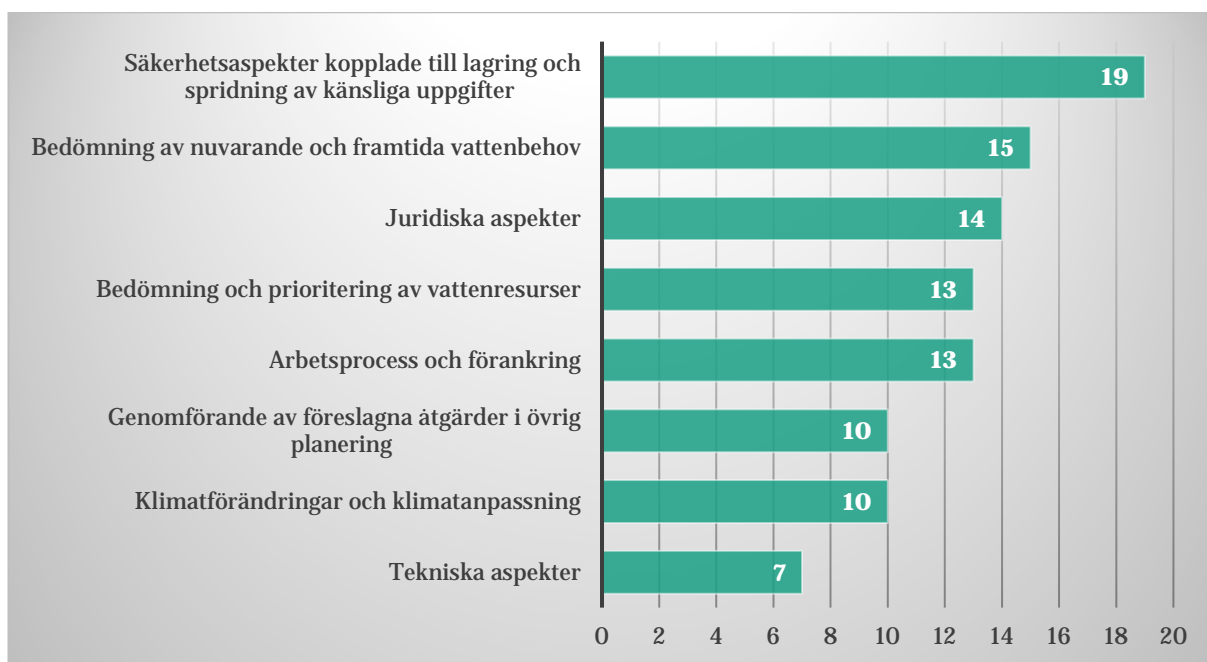
Den regionala vattenförsörjningsplanen bör vara ett betydande underlag till kommunernas översiktsplaner. Det är av stor vikt att planläggare känner till den regionala vattenförsörjningsplanen och använder den i sitt arbete. Återigen tydliggörs vikten av förankring.

Boverket avser att under 2018 ta fram en vägledning specifikt för hur regionala vattenförsörjningsplaner ska hanteras i den fysiska planeringen. Det är viktigt att denna vägledning och HaV:s kommande vägledning överensstämmer med varandra och lyfter fram samma saker. De bör inte betraktas som direkta komplement till varandra utan kan med fördel ha viss överlappning samt hänvisa till varandra för mer information om olika frågor. Det är troligt att olika målgrupper väljer att använda sig av endast den ena eller den andra av dessa vägledningar. Lämpligen tas dessa två olika vägledningar fram i nära samarbete, alternativt som en gemensam vägledning.

Länsstyrelsens behov av vägledning

En fråga i enkäten handlade om vad länsstyrelserna önskar mer vägledning om i arbetet med regionala vattenförsörjningsplaner. Till frågan fanns färdiga svarsalternativ och det gick att välja flera alternativ. Figur 4 redogör för antalet svar per svarsalternativ. Frågan har besvarats av alla länsstyrelser utom två. Se även figur 23 i bilaga 1.

Figur 4 Frågor som länsstyrelserna önskar mer vägledning om

Säkerhetsaspekter kopplade till lagring och spridning av känsliga uppgifter

Frågan om säkerhet och spridning av känsliga uppgifter har blivit allt mer aktuell den senaste tiden. För att inte utsätta vattenförsörjningen för risker är det ur säkerhetsperspektiv viktigt att den regionala vattenförsörjningsplanen inte redogör för detaljer om tekniska anläggningar eller vilka svagheter som finns. Samtidigt behöver brister och sårbarheter belysas för att vattenförsörjningsplanen ska väcka engagemang och få genomslag. Det är en svår balans och i dagsläget saknas riktlinjer kring vad som får och inte får visas. För att få genomslag och förståelse för vattentäckernas sårbarhet och eventuella

restriktioner i skyddsföreskrifter behöver man synliggöra var dessa finns. Däremot behöver inte känsliga detaljer som exempelvis intagspunkten visas.

Enkäten visar att i stort sett alla länsstyrelser ser ett behov av mer vägledning kring detta. Samtal med olika länsstyrelser visar också att länsstyrelsernas bedömningar av vad som klassas som känsliga uppgifter skiljer sig åt. Detsamma gäller inom och mellan olika nationella myndigheter samt mellan olika kommuner. I januari 2018 hade länsstyrelserna kring Mälaren (Stockholm, Södermanland, Uppsala, Västmanland och Örebro) en träff för att utbyta erfarenheter kring regionala vattenförsörjningsplaner. Säkerhet och sekretess var en av de frågor som diskuterades och ett gemensamt önskemål var att få tydliga riktlinjer och rekommendationer kring vilken information som är lämplig att visa i vattenförsörjningsplaner. De fem länsstyrelserna har skickat en skrivelse till HaV med önskemål om att detta ska ingå i kommande vägledning. Länsstyrelserna anser att det krävs ett gemensamt förhållningssätt om hur dessa frågor ska hanteras i regionala vattenförsörjningsplaner och att direktiv om detta behöver komma från en högre statlig nivå.

För dricksvattenproducenterna/kommunerna finns Livsmedelsverkets föreskrifter om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar.⁵ Föreskrifterna handlar bland annat om att förebygga, upptäcka och avhjälpa problem.⁶ Mer stöd finns också i Svenskt Vattens säkerhetshandbok för dricksvattenproducenter⁷ och Råd och riktlinjer om informationssäkerhet⁸ och från MSB. Under 2016 tillkom också det s.k. NIS direktivet om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverk och informationssystem⁹. Direktivet innebär bland annat skyldighet för vissa leverantörer av samhällsviktiga tjänster att vidta säkerhetsåtgärder. Direktivet ska införlivas i svensk lagstiftning.

Bedömning av nuvarande och framtida vattenbehov

En regional vattenförsörjningsplan bör beskriva både det nuvarande och framtida vattenbehovet för hushåll såväl som olika verksamheter, inklusive jordbrukets behov, vilket sedan bör ligga till grund för vilka vattenresurser som ska prioriteras. Här finns många aspekter att ta hänsyn till. Exempelvis kan vattenbehovet variera stort inom en kommun, och även över året. Det går därmed inte att direkt likställa vattenbehovet med den genomsnittliga årsvisa vattenanvändningen.

Ett dilemma är också hur områden med enskild vattenförsörjning ska hanteras. Det har lyfts både i enkätsvaren de samtal som genomförts. I vissa

⁵ LIVSFS 2008:13 Åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar (ändrad genom LIVSFS 2013:5).

⁶ För mer information <http://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/392/atgarder-for-att-forebygga-skadeverkningar>

⁷ Säkerhetshandbok för dricksvattenproducenter Publikation U12, Svenskt Vatten 2012.

⁸ Råd och riktlinjer för informationssäkerhet, P106, Svenskt Vatten, 2012.

⁹ NIS-direktivet: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/1148 av den 6 juli 2016 om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen.

län, t ex Gotland, kan enskild vattenförsörjning utgöra en förhållandevis stor del av det totala behovet. Vissa vattenresurser som används för enskild vattenförsörjning kan också vara stora resurser som potentiellt sett kan fylla ett större behov. Samtidigt är informationen om enskild vattenförsörjning ofta bristfällig och uppgifter om vattenuttag och kvalitet saknas. Det går heller inte i en regional plan att utreda eller ta hänsyn till varje enskild brunn eller varje enskild verksamhets vattenbehov.

Enkätsvaren visar att många länsstyrelser ser ett behov av mer vägledning kring bedömning av nuvarande och framtida vattenbehov (figur 4). Samtidigt har förhållandevis många uppgivit att de upplevt frågan om "befolkningsutveckling och framtida vattenbehov för både hushåll och verksamheter" ganska lätt att hantera i sin vattenförsörjningsplan (figur 14 i bilaga 1). Det kan vara så att svårigheterna huvudsakligen ligger i hur "framtidiga vattenbehov" ska avgränsas (Hur långt fram? Hur detaljerat ska det beskrivas?), snarare än i att få fram uppgifterna.

Cecilia Näslund, Boverket¹⁰ påpekar dock att om man upplever det som "lätt" har man nog inte funderat kring effekter av framtida migration. Enligt SCB:s analyser är det mycket svårt att förutsäga hur befolkningsutvecklingen kommer att de ut framöver, kopplat till svårförutsägbar migration till följd av krig, oroshärdar och klimatförändringar.

En vägledning om regionala vattenförsörjningsplaner bör redogöra närmare för hur vattenbehovet ska bedömas och på vilken detaljnivå detta ska ske.

Juridiska aspekter

I enkäten specificeras inte närmare vilka juridiska aspekter man önskar vägledning om. Exempelvis kan det handla om ansvar för produktion och distribution av dricksvatten eller inrättande av vattenskyddsområden och olika bestämmelser kring detta. Vid en workshop som hölls 2017 inom ramen för arbetet med Stockholms läns regionala vattenförsörjningsplan lyfte flera av länets kommuner upp frågor om ersättningsregler kopplat till vattenskyddsområden samt finansieringsformer för större gemensamma investeringar. Det ska dock poängteras att detta inte omfattas av HaV:s vägledningsansvar.

Vissa juridiska aspekter täcks in i HaV:s rapporter Vägledning för kommunal VA-planering¹¹ och Juridiken kring vatten och avlopp.¹²

Bedömning och prioritering av vattenresurser

En väsentlig del i en regional vattenförsörjningsplan är en prioritering som visar vilka vattenresurser som är av störst betydelse för länets nuvarande och framtida vattenförsörjning. I samtalen som genomfördes med andra aktörer än länsstyrelserna har detta lyfts som ett av vattenförsörjningsplanens viktigaste syften. Det betonades även på träffen med SKL:s nätverk för

¹⁰ Cecilia Näslund, Boverket, tidigare projektledare för framtagandet av regional vattenförsörjningsplan för Blekinge, skickat per mail 2018-04-20.

¹¹ Vägledning för kommunal va-planering. Havs- och vattenmyndigheten 2014.

¹² Juridiken kring vatten och avlopp – en översikt 2015.

samhällsbyggnadschefer att en prioritering av vattenresurserna behövs för att den regionala vattenförsörjningsplanen ska kunna vara ett effektivt planeringsunderlag för kommunerna. Genom en välavvägd prioritering skapas förutsättningar för att de viktigaste vattenresurserna visas särskild hänsyn i samhällsplaneringen och att de skyddas för att kunna användas för vattenförsörjningsändamål.

Prioriteringen bör utgå från hur vattenbehovet samt vattentillgången och kvaliteten förväntas utvecklas. I den bedömningen bör även hänsyn tas till hur klimatförändringar kan påverka vattenförsörjningen.

Det är lämpligt att beskriva vattenresursernas status vad gäller vattenskyddsområden. Bra skydd med relevanta skyddsföreskrifter behöver säkerställas för de prioriterade vattenresurserna.

Det är av stor vikt att alla berörda aktörer, inte minst planchefer och planhandläggare, känner till och beaktar de prioriterade vattenresurserna i sitt arbete. För att de ska visas hänsyn i praktiken kan det vara bra att i prioriteringen visa vilka resurser som är absolut viktigast. Det är bättre att peka ut några få som verkligen prioriteras, än att lyfta fram ett stort antal vattenresurser som endast betraktas som halvviktiga.

Arbetsprocess och förankring

Enkätsvaren visar att arbetet med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan har genomförts på olika sätt och det varierar i vilken grad arbetet utförts huvudsakligen av länsstyrelsen, i samarbete med kommunerna och/eller andra aktörer, eller av en konsult. Några uppger att de har arrangerat olika typer av möten eller workshops.

Som nämnts tidigare har förankringen stor betydelse för hur den regionala vattenförsörjningsplanen används och genomförs. Förankringen bör påbörjas tidigt i processen och det är viktigt att kommunerna är delaktiga i arbetet.

För att på ett bra sätt ska kunna samordna och driva på arbetet behöver länsstyrelsen ha förståelse för förutsättningarna och utmaningarna för länets vattenförsörjning. Det är därför viktigt att länsstyrelsen har en aktiv och deltagande roll genom hela arbetet, även om en konsult anlitas.

Både förankring och ett aktivt eget arbete är tidskrävande. Det är viktigt att avsätta tid och resurser även för detta, så att det inte prioriteras bort. Det bör betonas i en kommande vägledning.

Genomförande av föreslagna åtgärder i övrig planering

För att driva på arbetet med att trygga den långsiktiga vattenförsörjningen behöver behovet av åtgärder analyseras. Den regionala vattenförsörjningsplanen bör innehålla konkreta åtgärder som kan genomföras och följas upp. I merparten av de vattenförsörjningsplaner som finns eller nu arbetas fram finns konkreta förslag till åtgärder. I huvudsak handlar åtgärderna om att:

- inrätta, se över och revidera vattenskyddsområden
- ta fram kommunala vattenförsörjnings- eller va-planer
- öka mellankommunal samverkan
- stärka klimatanpassning och beredskap

- ge rådgivning om enskild vattenförsörjning.

Flera länsstyrelser påpekar dock att det ofta saknas resurser för att genomföra åtgärderna. I flera av de befintliga vattenförsörjningsplanerna, huvudsakligen de som bedömts vara i behov av revidering, saknas också förslag till åtgärder (se figur 11 i bilaga 1).

Det är lämpligt att en plan för fortsatt arbete och uppföljning tas fram under projekttiden för framtagandet av den regionala vattenförsörjningsplanen och att projektorganisationen åtminstone delvis bibehålls för att säkerställa att vattenförsörjningsplanen hålls levande. Länsstyrelsen (eller annan lämplig regional aktör) bör ta en fortsatt samordnande roll och ansvara för att arbetet fortlöper även efter vattenförsörjningsplanens framtagande.

Klimatförändringar och klimatanpassning

Både i arbetet med denna sammanställning och i andra forum har klimatförändringar och klimatanpassning lyfts som en viktig fråga att täcka in i en regional vattenförsörjningsplan. Likväl har endast hälften av de som besvarat enkäten uppgett att de ser ett behov av mer vägledning kring detta. Det kan tyda på att många länsstyrelser upplever att de har tillräcklig kunskap om detta internt, eller känner sig förvissade om hur de ska hitta nödvändig information. En länsstyrelse har uppgett att de hoppas att Livsmedelsverkets handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning (KASKAD) som ska vara klar 2018 ska kunna ge den vägledning som behövs i denna fråga. Det kan vara bra om vägledningen om regionala vattenförsörjningsplaner kopplar till Livsmedelsverkets handbok, och förstås även annat relevant material.

Både kvaliteten och tillgången på dricksvatten kan komma att påverkas i ett förändrat klimat. Det finns risk att vattenkvaliteten försämras på grund av att vattnet blir varmare, något som i vissa vattentäkter kan lösas genom att flytta vattenintaget till ett större djup. Det finns också risk för försämrad vattenkvalitet på grund av översvämningar vid vattendrag och sjöar samt till följd av skyfall. Stigande havsnivåer kan öka risken för saltvatteninträngning i kustnära vattentäkter. Dessa aspekter är viktiga att ha med vid planeringen av den framtida vattenförsörjningen.

Med klimatförändringar ökar risken för vattenbrist. Cecilia Näslund på Boverket, tidigare projektledare för framtagandet av regional vattenförsörjningsplan för Blekinge, har identifierat ett antal punkter som behöver utvecklas för att kunna hantera denna risk på ett bra sätt:¹³

1. Vattenförsörjningen måste utformas för att fungera under de mest utpräglade torrperioderna som förväntas förekomma. I regionala vattenförsörjningsplaner behövs tydligt fokus på de mest kritiska förhållandena med hänsyn till förändrat klimat.
2. Det behöver utvecklas bättre planering och samordning mellan olika uttag på avrinningsområdesnivå. För att detta ska fungera behövs en utpekad ansvarig aktör att leda planering av vattenförsörjningen i samverkan med

¹³ Cecilia Näslund, Boverket, tidigare projektledare för framtagandet av regional vattenförsörjningsplan för Blekinge. Sammanfattning från arbetet med regional vattenförsörjningsplan, skickat per mail 2018-02-19.

berörda intressenter. Kunskapen om hur stora vattenuttagen är idag behöver förbättras. (De fem regionala vattenmyndigheterna för Sveriges olika vattendistrikt kan vara lämpliga, eftersom de redan har ansvarsområden avgränsat efter avrinningsområden.)

3. I områden där vattenbrist kan bli aktuellt behöver det utvecklas vattenbalanser avrinningsområdesvis, där betydande vattenuttag och regleringar beaktas. Detta skulle bli ett mycket användbart underlag för kommunernas planering av vattenförsörjning.
4. Mellankommunala samarbeten är en nödvändig lösning för att den allmänna vattenförsörjningen ska bli robust på längre sikt. Möjlighet till ekonomiskt stöd för förstudier vore ett bra sätt att stimulera kommunala samarbeten när va-investeringsplanerna för berörda kommuner ligger i olika fas. Den typen av samarbeten skulle ge stora samhällsekonomiska vinster.
5. Det behöver införas starka incitament att spara vatten. Det behövs också bättre uppföljning av den faktiska vattenanvändningen hos olika aktörer.
6. I den kommunala planeringen behöver en ingående utredning göras av kommunens vattentillgång. I detta ingår flera svåra moment:
  - a. *Definiera kritiska meteorologiska förhållanden*
Avgöra hur pass utpräglade torrperioder som kan förväntas då dricksvatten behöver kunna levereras, både i dagens och i framtida klimat. Detta avgör vilka meteorologiska förhållanden som ska ligga till grund för beräkningarna av vattentillgång.
  - b. *Beräkna möjligt vattenuttag*
Med utgångspunkt från meteorologiska förhållanden enligt punkt a beräknas hur stort vattenuttag som kan göras i kommunens olika dricksvattenresurser. För områden som riskerar brist på vattentillgången finns ofta behov att sätta upp en vattenbalansmodell, där även vattenuttag och regleringar som påverkar respektive vattenresurs beaktas. Vattenbalansmodellen körs sedan enligt de kritiska meteorologiska förhållanden som ska kunna hanteras (enligt punkt a).
  - c. *Beräkna bristperioder och kvantifiera volymbehov att kompensera*
För de dricksvattenresurser där det beräknade möjliga vattenuttaget är mindre än önskat uttag behöver man kvantifiera hur stor vattenvolym som saknas. För att få fram volymen behöver man beräkna hur långa perioder (antal dygn) som önskat vattenuttag inte kan göras, utifrån meteorologiska förhållanden (punkt a), och kombinera med möjligt uttag (punkt b).
  - d. *Ordna vattenresurser som kompenserar volymbehovet – magasin eller alternativa resurser*
Kommunen behöver utreda vilka möjligheter som finns att använda alternativa vattenresurser eller utveckla vattenmagasin för att täcka upp volymbehovet.

En av länsstyrelserna uppger i sitt enkätsvar att utgångspunkten för arbetet med den regionala vattenförsörjningsplanen har varit att grundvattentillgången är god, men att de senaste årens problematik har visat att planen delvis kan behöva revideras med anledning av detta. Det är inte

osannolikt att detsamma gäller för flera län. Planeringen bör därmed inte utgå från medelförhållanden, utan från att vattenförsörjningen ska klaras även under sämre förutsättningar.

Tekniska aspekter

I huvudsak är tekniska aspekter kommunernas/va-huvudmännens ansvarområde och inte länsstyrelsens. Det kan delvis vara en anledning till att inte så många av de som besvarat frågan ser behov av vägledning kring detta, snarare än att de anser att de själva har god kunskap inom området. Endast sju länsstyrelser har beaktat denna fråga i arbetet med sin vattenförsörjningsplan, och av dessa tyckte de flesta (sex av sju) att frågan varit mycket eller ganska svår att hantera (figur 16 i bilaga 1).

Syftet med en regional vattenförsörjningsplan är inte att redogöra för tekniska detaljer. Det kan dock vara viktigt att på ett övergripande plan ha förståelse för vilka tekniska begränsningar och förutsättningar som finns för vattenförsörjningen. Det underlättar bedömningen och prioriteringen av vattenresurserna. Sårbarheter kopplat till de tekniska anläggningarna ses även som ett hot mot vattenförsörjningen i flera län (figur 20 i bilaga 1) och det kan därför vara viktigt att i viss mån även betrakta de tekniska aspekterna som en del av planeringen. Genom att inkludera vattenproducenter i arbetet med den regionala vattenförsörjningsplanen kan de tekniska och strategiska frågorna bättre kopplas mot varandra. Säkerhetsaspekterna kopplat till känsliga uppgifter behöver dock beaktas noggrant i fråga om tekniska system.

Omfattning, innehåll och avgränsning för kommande vägledning

Regionala vattenförsörjningsplaner berör en rad olika ämnesområden. De riktlinjer som finns och som många länsstyrelser använt sig av när de har tagit fram regionala vattenförsörjningsplaner är den rapport som SGU gav ut 2009.¹⁴ Enligt denna rapport bör en regional vattenförsörjningsplan innehålla en översikt och beskrivning över tillgängliga vattenresurser, en beskrivning av nuvarande och framtida vattenbehov, en prioritering av vattenresurserna samt en redogörelse för områden med bristande vattenförsörjning.

För att vattenförsörjningsplanen ska kunna vara ett stöd i planeringen behöver den anpassas efter de lokala förutsättningarna. Alla frågor har inte samma relevans i alla delar av landet och det är därför inte rimligt att alla regionala vattenförsörjningsplaner utformas på precis samma sätt. I en vägledning om regionala vattenförsörjningsplaner kan det vara lämpligt att ha en bruttolista över olika problem som kan finnas och olika aspekter som kan behöva täckas in. Det kan till exempel röra sig om klimatförändringar, vattenbrist och påverkan på vattnets kvantitet eller kvalitet. I enkätsvaren uttrycktes en önskan om att vägledningen ska innehålla en prioriteringsordning som anger vad som är det allra viktigaste att få med och vad som är viktigast att börja med. Det efterfrågades också att ett tydligt syfte

¹⁴ SGU (2009): Vattenförsörjningsplan – Identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjning. SGU-rapport 2009:24.

med regionala vattenförsörjningsplaner formuleras samt att länsstyrelsens roll i arbetet förtydligas.

I SGU:s rapport¹⁵ ges anvisningar om vad en vattenförsörjningsplan syftar till och vad den bör innehålla. Tretton länsstyrelser har uppgivit att de haft nytta av rapporten i framtagandet av sin regionala vattenförsörjningsplan (figur 22 i bilaga 1.) Det är därför lämpligt att en kommande vägledning inom området särskilt beaktar och utgår från SGU:s rapport, men att denna kompletteras med ny kunskap exempelvis om klimatförändringar och klimatanpassning.

Vägledningsansvar och samverkan med andra myndigheter

HaV har det centrala ansvaret för vattenskyddsområden som kan utgöra ett underlag till regionala vattenförsörjningsplaner. Dricksvattenutredningen¹⁶ föreslog i sitt betänkande att HaV, i kraft av sitt sakansvar bör ges det huvudsakliga ansvaret för vägledning för att ta fram och uppdatera regionala vattenförsörjningsplaner. Utredningen poängterar dock att vägledning bör utformas i samråd med i första hand Boverket, men även andra berörda myndigheter som Jordbruksverket, MSB, SGU, SMHI och Livsmedelsverket.

Boverket har det centrala vägledningsansvaret i frågor om planering av mark och vatten, och kan bistå med stöd kring hur planerna kan tas om hand i det planeringsarbetet som sker enligt plan- och bygglagstiftningen.

Jordbrukets framtida behov av vattenförsörjning för bevattning och djurhållning utgör ett område där tydliga planeringsunderlag har saknats. Jordbruksverket har i april 2018 tagit fram ett kunskapsunderlag som ska kunna användas av olika aktörer, främst länsstyrelser för att kunna bedöma jordbrukets behov av vattenförsörjning i relation till andra konkurrerande samhällsbehov.¹⁷

MSB utvecklar samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. MSB stödjer kommuner och länsstyrelser i deras arbete med att identifiera vilka risker för naturolyckor som finns bland annat genom att ta fram kartor över områden med översvämningsrisk, ras och skredrisk. Kartorna kan utgöra ett stöd vid riksinventering, riskhantering och vid samhällsplanering. Myndigheten ansvarar även för att stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet, i vilket ingår förebyggande arbete liksom även samordning och hantering vid inträffade IT-incidenter.

SGU ansvarar för det nationella miljö kvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. SGUs information om grundvatten utgör ett viktigt underlag i planeringen av samhällets vattenförsörjning.

SMHI tillhandahåller planerings- och beslutsunderlag för väder- och vattenberoende verksamheter och bedriver tillämpad forskning inom klimatologi, meteorologi, hydrologi och oceanografi. SMHI samlar in

¹⁵ SGU 2009. Vattenförsörjningsplan – Identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjning. SGU-rapport 2009:24.

¹⁶ Dricksvattenutredningen (2016): En trygg dricksvattenförsörjning – bakgrund, överväganden och förslag. SOU 2016:32

¹⁷ Jordbrukets behov av vattenförsörjning, Jordbruksverket 2018

observationer av väder- och klimatdata som sedan utgör grunden för modellering, prognosberäkningar och vidare analyser.

Livsmedelsverket ska samordna dricksvattenfrågor i Sverige. Samordningsansvaret omfattar att verka för en koordinerad offentlig förvaltning på dricksvattenområdet som kommer att krävas till följd av klimatförändringarna.

Förutom att vägledning bör utformas i samråd med andra myndigheter kan det också vara en idé att en vägledning innehåller en mer utförlig sammanställning av vilka myndigheter som ansvarar för vilka frågor. Det kan underlätta sökandet efter information och också bidra till ett mer enhetligt underlag i arbetet med vattenförsörjningsplanering.

Diskussion

Regionala vattenförsörjningsplaner är viktiga underlag för kommunernas översiktsplanering och behöver tas fram av länsstyrelserna i samverkan med kommunerna. Det är tydligt att det finns ett behov av vägledning till länsstyrelserna och att det behövs ett samarbete mellan flera centrala myndigheter för att kunna svara på viktiga frågor som säkerhet och sekretess, hur prioritering av vattenresurser kan ske, klimatförändringars påverkan på vattenförsörjningen och klimatanpassning.

Samverkan mellan länsstyrelsen och kommunerna behövs under framtagandet och genomförandet av vattenförsörjningsplanen. Det är viktigt att arbeta brett och enhetsöverskridande inom respektive organisation. En kommande vägledning behöver betona vikten av förankring. Det är viktigt att avsätta tid och resurser för detta i arbetet med en vattenförsörjningsplan, så att det inte prioriteras bort. Utöver länsstyrelser och kommunerna inom länet finns ett antal aktörer som kan ha betydelse för förankringen av vattenförsörjningsplanen. Det kan därför vara viktigt att informera och föra en dialog med andra aktörer såsom angränsande län och kommuner, regionala va-bolag, räddningstjänst, lantbruk, vattenkrävande industrier och företag, men även med konsulter som verkar i länet, markägarorganisationer och lokala vattenvårdsförbund.

Den regionala vattenförsörjningsplanen bör vara ett betydande underlag till kommunernas översiktsplaner. Det är av stor vikt att planläggare känner till den regionala vattenförsörjningsplanen och använder den i sitt arbete. Vikten av förankring och samverkan mellan enheterna för va och samhällsplanering, men även miljöenheten bör betonas i kommande vägledning.

Frågan om säkerhet och spridning av känsliga uppgifter har blivit allt mer aktuell den senaste tiden. Enkäten visar att i stort sett alla länsstyrelser ser ett behov av mer vägledning kring det. En del av problematiken är att den information länsstyrelser får från dricksvattenproducenten inte ska vara mer detaljerad än vad som krävs för uppdraget. Är det ändå så får man klassa de delarna enligt den lagstiftningen som finns. Vägledningen kan redovisa vilka lagar och föreskrifter som är tillämpliga men kommer inte att närmare kunna besvara alla frågor kring vilken information som möjligen kan komma att behöva sekretessbeläggas med hänsyn till tillämpliga sekretessbestämmelser.

En väsentlig del och ett av de viktigaste syftena med en regional vattenförsörjningsplan är en prioritering som visar vilka vattenresurser som är av störst betydelse för länets nuvarande och framtida vattenförsörjning. En vägledning om regionala vattenförsörjningsplaner bör redogöra för hur en prioritering kan göras och även för hur vattenbehovet ska bedömas och på vilken detaljnivå detta ska ske. Frågan om klimatförändringar och klimatanpassning lyfts också som en viktig fråga att täcka in i en regional vattenförsörjningsplan.

Utifrån enkätsvaren och de samtal som genomförts kan ett antal slutsatser dras:

- Det regionala perspektivet på vattenförsörjningen är en av de stora nyttorna med en regional vattenförsörjningsplan. Det kan också bidra till ökad samverkan mellan olika aktörer.
- En regional vattenförsörjningsplan har ett viktigt syfte i att lyfta fram och prioritera de vattenresurser som har störst betydelse för länets nuvarande eller framtida vattenförsörjning.
- En regional vattenförsörjningsplan ska utgöra underlag till kommunernas översiktsplanering. Det förutsätter att planen förankras hos länets kommuner, även på politisk nivå.
- Det finns en stor osäkerhet kring hur sekretess- och säkerhetsfrågor ska hanteras i arbetet med regionala vattenförsörjningsplaner, och stort behov av vägledning kring detta.
- Klimatförändringarnas påverkan på vattenförsörjningen måste beaktas i större utsträckning.
- Det är viktigt att en regional vattenförsörjningsplan hålls aktuell och följs upp.

Bilaga 1: Webbenkät om lägesbild av regionala vattenförsörjningsplaner i landet

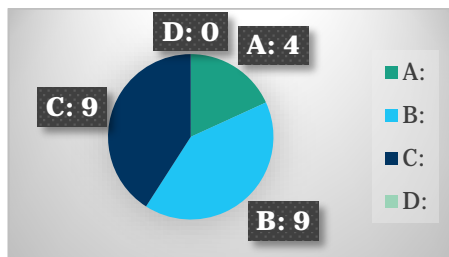
Nedan visas de frågor som fanns i enkäten samt en sammanställning av svaren.

1. Finns en regional vattenförsörjningsplan för ert län/region?

- A: Ja, vi har en aktuell och relevant vattenförsörjningsplan
- B: Ja, men den behöver uppdateras eller revideras
- C: Nej, men vi har påbörjat arbetet eller planerar att ta fram en vattenförsörjningsplan
- D: Nej, vi har inga konkreta planer på att ta fram en sådan
- Annat/kommentar

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 22

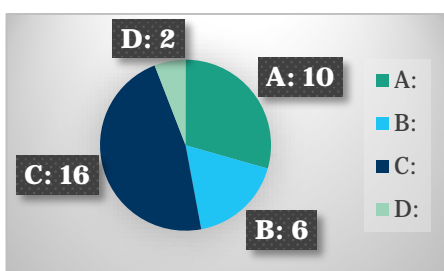

Figur 5 Antal svar per svarsalternativ för fråga 1

2. Hur har den regionala vattenförsörjningsplanen förankrats hos länets kommuner? (Flera alternativ kan kryssas i)

- A: Kommunerna informerades om arbetet vid projektstart eller tidigare
- B: Kommunerna informerades om arbetet vid projektets slut eller efter att planen var klar
- C: Kommunerna har involverats i arbetet med att ta fram vattenförsörjningsplanen
- D: Kommunerna har genom politiskt beslut ställt sig bakom den regionala vattenförsörjningsplanen

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 19

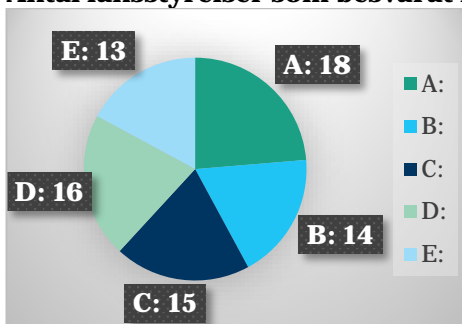

Figur 6 Antal svar per svarsalternativ för fråga 2

3. Hos vilka sektioner inom kommunen har förankring skett? (Flera alternativ kan kryssas i)

- A: Enhet/avdelning för VA-frågor
- B: Enhet/avdelning för samhällsplaneringsfrågor
- C: Enhet/avdelning för miljöfrågor
- D: Kommunernas tjänstemän
- E: Kommunernas ledning/politiker
- Annat/kommentar

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 19

Figur 7 Antal svar per svarsalternativ för fråga 3

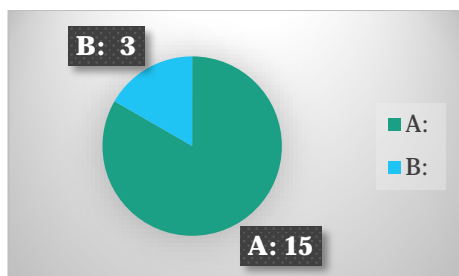
4. Finns andra aktörer som har betydelse för förankringen av vattenförsörjningsplanen?

- A: Ja
Vilken/vilka?

- B: Nej

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 18

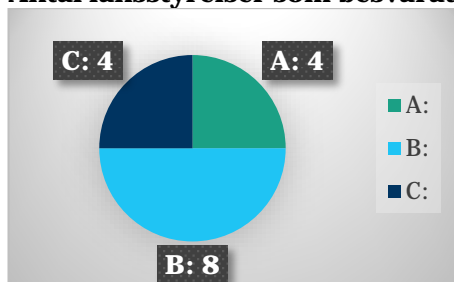
Figur 8 Antal svar per svarsalternativ för fråga 4

5. Upplever ni att länets kommuner använder den regionala vattenförsörjningsplanen som stöd i sin fysiska planering?

- A: Ja, i stor utsträckning
- B: Ja, i liten utsträckning
- C: Nej
- Annat/kommentar

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 16

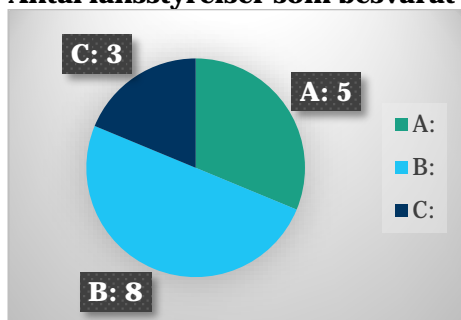

Figur 9 Antal svar per svarsalternativ för fråga 5

6. Upplever ni att länets kommuner eller andra aktörer använder den regionala vattenförsörjningsplanen som stöd i sin va-planering?

- A: Ja, i stor utsträckning
  - B: Ja, i liten utsträckning
  - C: Nej
  - Annat/kommentar
-
-

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 16

Figur 10 Antal svar per svarsalternativ för fråga 6

7. Kan ni ge exempel på någon kommun i ert län som jobbat särskilt bra med sin långsiktiga vattenförsörjning och har använt sig av den regionala vattenförsörjningsplanen?

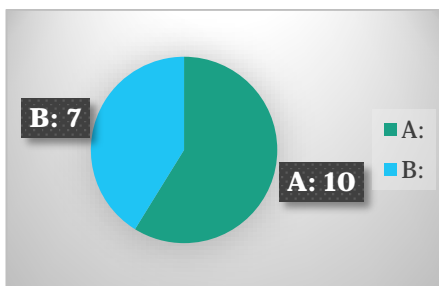
---

8. Innehåller er vattenförsörjningsplan konkreta förslag till åtgärder?

- A: Ja
Kan ni ge exempel på några av era viktigaste åtgärder?
-

- B: Nej
  - Annat/kommentar
-
-

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 17

Figur 11 Antal svar per svarsalternativ för fråga 8

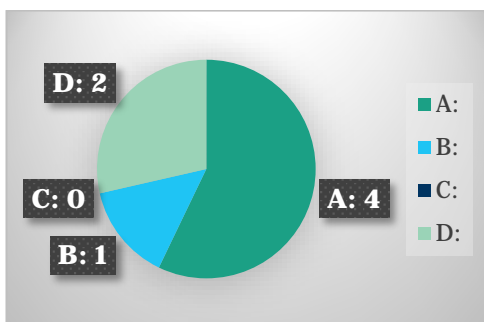
**9. Har några av de föreslagna åtgärderna genomförts?
Kan ni i så fall ge några exempel?**

**10. Om inte åtgärderna har genomförts, varför inte?
(Flera alternativ kan kryssas i)**

- A: Resurser saknas
  - B: Ingen ansvarig har pekats ut
  - C: Åtgärderna är för otydliga eller svårigenomförbara
  - D: Vattenförsörjningsplanen har nyligen blivit klar, det har ej hunnits med ännu
  - Annat/kommentar
-

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 6

Figur 12 Antal svar per svarsalternativ för fråga 10.

**11. Hur lätt eller svårt har det varit att hantera
nedanstående frågor i arbetet med er regionala
vattenförsörjningsplan? Markera relevant siffra.**

1 = Mycket svårt, 2 = Ganska svårt, 3 = Ganska lätt, 4 = Mycket lätt

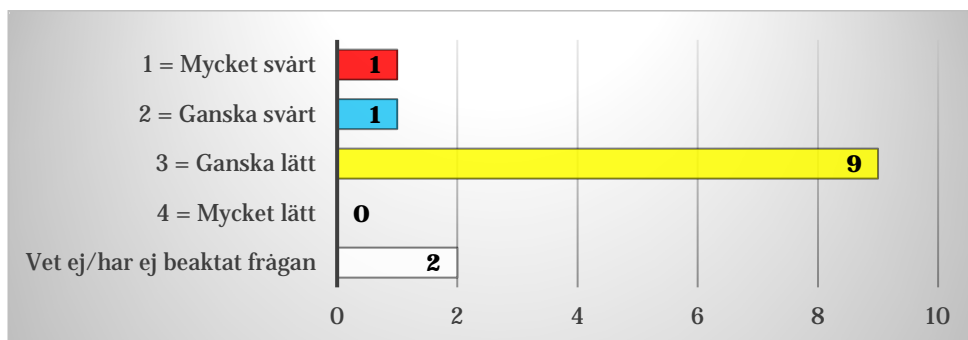
a) Nuvarande vattenbehov för både hushåll och verksamheter

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

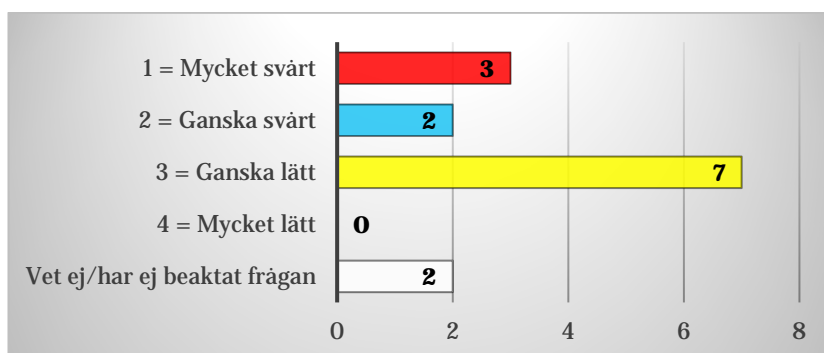
Figur 13 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 a.

b) Befolkningsutveckling och framtida vattenbehov för både hushåll och verksamheter

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

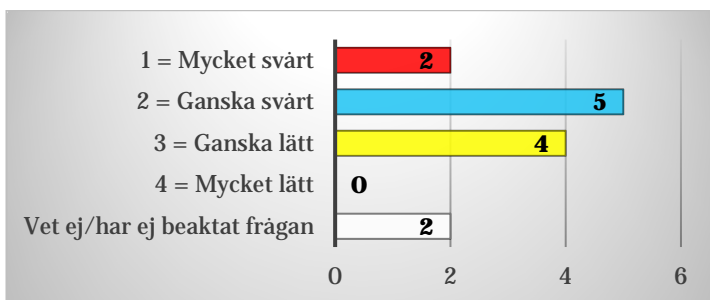
Figur 14 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 b.

c) Potentiella vattenresursers kvalitet

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 13

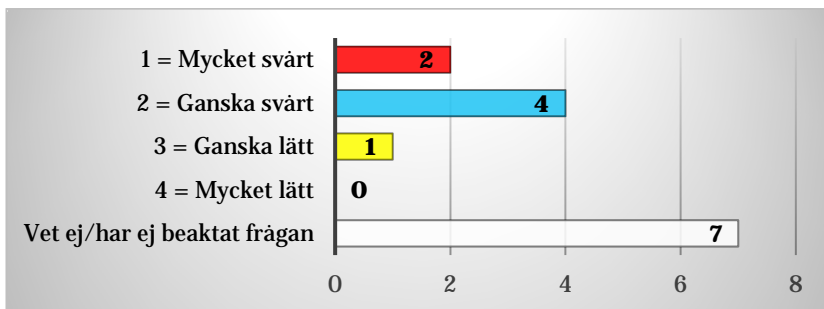

Figur 15 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 c.

d) Tekniska möjligheter att nyttja potentiella vattenresurser

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

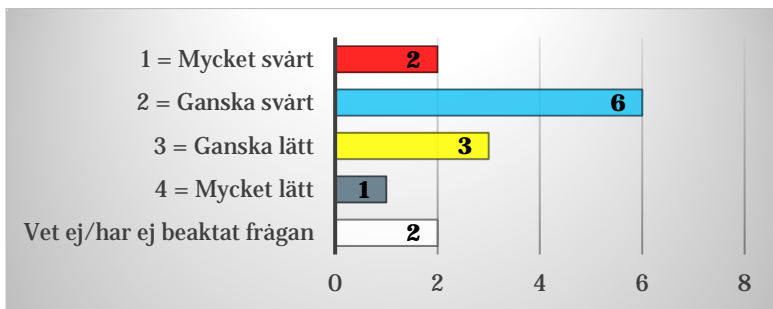

Figur 16 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 d.

e) Bedömning och prioritering av vattenresursernas betydelse

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

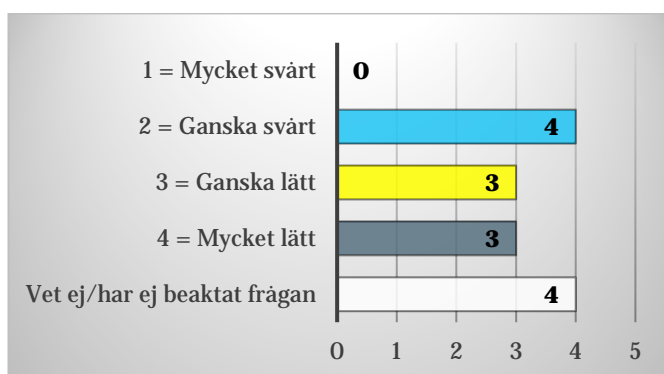
Figur 17 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 e.

f) Identifiering av områden som har eller riskerar att få brist på vatten av tillräckligt god kvalitet

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

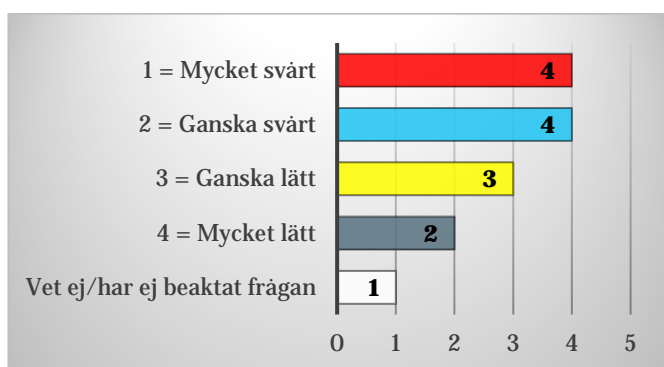
Figur 18 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 f.

g) Hänsyn till frågor om säkerhet kopplat till lagring och spridning av känsliga uppgifter

1   2   3   4   Vet ej/har ej beaktat
frågan
Kommentar:

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 14

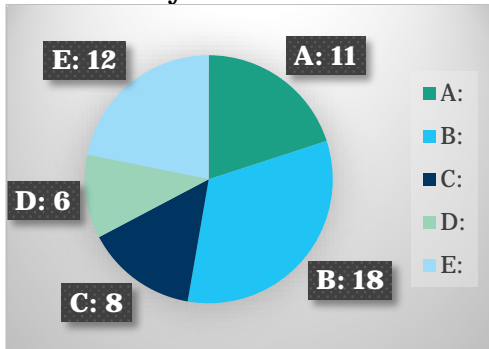
Figur 19 Antal svar per svarsalternativ för fråga 11 g.

12. Vad bedömer ni är de främsta hoten mot er vattenförsörjning? (Flera alternativ kan kryssas i)

- A: Vattenbrist i den ordinarie vattenförsörjningen
- B: Brist på reservvatten
- C: Kvalitetsproblem
- D: Olycksrisk

- E: Sårbarheter i de tekniska anläggningarna
- Annat/kommentar

Antal länsstyrelser som besvarat frågan: 20

Figur 20 Antal svar per svarsalternativ för fråga 12.

13. Vad har fungerat särskilt bra/vilka främsta styrkor vill ni lyfta fram i:

- a) arbetet med att ta fram den regionala vattenförsörjningsplanen?

_____

- b) genomförandet av den regionala vattenförsörjningsplanen?

_____

14. Vad har varit särskilt svårt att lösa/vilka problem har ni stött på i:

- a) arbetet med att ta fram den regionala vattenförsörjningsplanen?

_____

- b) genomförandet av den regionala vattenförsörjningsplanen?

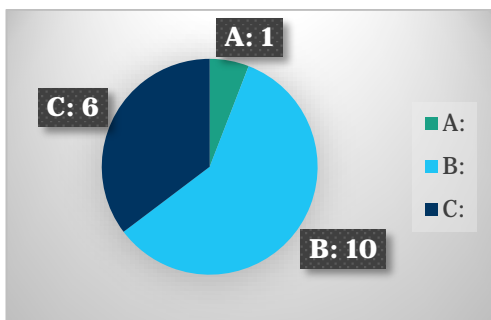
_____

15. Finns det en plan för hur den regionala vattenförsörjningsplanen ska följas upp?

- A: Ja, uppföljning har redan gjorts
- B: Ja, men uppföljning har inte gjorts än
- C: Nej
- Annat/kommentar

_____

Antal länsstyrelser som har besvarat frågan: 17

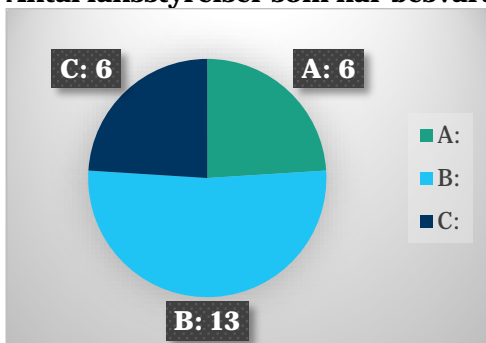

Figur 21 Antal svar per svarsalternativ för fråga 15

16. Vilka befintliga rapporter och riktlinjer har ni använt och haft nytta av i framtagandet av er regionala vattenförsörjningsplan? (Flera alternativ kan kryssas i)

- A: Rapporten Vattenförsörjningsplaner – innebörd och innehåll, Länsstyrelsen i Västra Götaland 2006
- B: Rapporten Vattenförsörjningsplan – Identifiering av vattenresurser viktiga för dricksvattenförsörjning, SGU 2009
- C: Andra läns regionala vattenförsörjningsplaner
- Annat/kommentar _____

Antal länsstyrelser som har besvarat frågan: 15

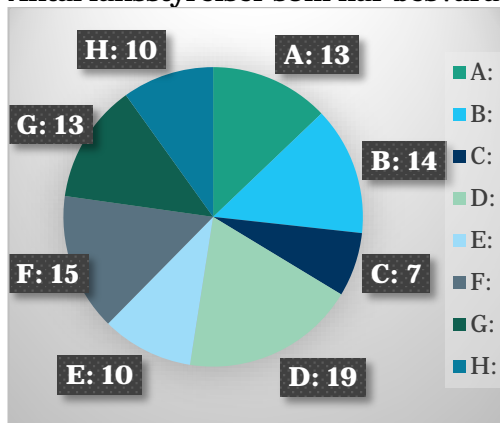
Figur 22 Antal svar per svarsalternativ för fråga 16

17. Vad behövs mer vägledning kring?

- A: Arbetsprocess och förankring
- B: Juridiska aspekter
- C: Tekniska aspekter
- D: Säkerhetsaspekter kopplat till lagring och spridning av känsliga uppgifter
- E: Klimatförändringar och klimatanpassning
- F: Bedömning av nuvarande och framtida vattenbehov
- G: Bedömning och prioritering av vattenresurser
- H: Genomförande och implementering i övrig planering

Annat/kommentar _____

Antal länsstyrelser som har besvarat frågan: 19

Figur 23 Antal svar per svarsalternativ för fråga 17

Bilaga 2: Referat från samtal

Samtal har förts med ett antal aktörer. Utgångspunkt för samtalen utgjordes av följande frågor:

- Vilken nytta kan en regional vattenförsörjningsplan tillföra som inte fås genom andra planer och dokument?
- Vilka problem bör en regional vattenförsörjningsplan kunna lösa? Hur höga förväntningar är realistiska att ha?
- Vad är särskilt viktigt att behandla i en vägledning för framtagande och uppdatering av regionala vattenförsörjningsplaner?

Nedan sammanfattas det huvudsakliga innehållet i respektive samtal.

Anna Eklund och Lena Eriksson Bram, SMHI:

En regional vattenförsörjningsplan bör ge input till kommunernas översiktsplanering. Det viktigaste i en regional vattenförsörjningsplan är att prioritera vattentäkter och det måste göras utifrån hur samhället, befolkningsutvecklingen och klimatet förväntas förändras. Det är viktigt att beakta hur klimatförändringarna påverkar vattnets kvantitet och kvalitet. En kommande vägledning bör ta upp vilka kriterier som behövs för att kunna göra en bra prioritering. Det är även viktigt med vägledning kring förankringsprocessen samt hur vattenförsörjningsplanen ska uppdateras när nya scenarier uppstår. SMHI bistår gärna i frågor relaterat till klimatförändringar.

Cecilia Näslund, Boverket:

Det är viktigt att få med alla samhällssektorer behov av vatten och inte bara fokusera dricksvattenförsörjningen. Vattenresurserna kan sträcka sig utanför länet och berör många olika aktörer. Frågan måste ses i ett regionalt perspektiv där man tar hänsyn till alla olika vattenuttag och regleringar som vattenresurserna påverkas av, och utifrån det behöver man bedöma om det finns risk för vattenbrist. Uttagsmöjlighet behöver beräknas för olika klimatscenarier med utgångspunkten att klara av vattenförsörjningen även under torrår. Det behövs stöd från nationella myndigheter för att utveckla metoder och vägledning kring beräkning av uttagsmöjligheter i framtida klimat.

Underlaget som tas fram i regionala vattenförsörjningsplaner behöver komma in i översiktsplaneringen för att få genomslag i detaljplaneringen. Det är viktigt att beakta vattenresurserna i planeringen så att viktiga resurser som kan behövas för framtiden inte förstörs. Behoven av regionalt samarbete kring vattenförsörjningen måste identifieras och tydliggöras.

Det är svårt att hitta rätt detaljnivå. Det bör tydliggöras vad en vattenförsörjningsplan kan lösa och inte. Sådant som inte ryms inom vattenförsörjningsplanen kan behöva tas på exempelvis statlig nivå.

Gisela Holm och Karin Ols, Svenskt Vatten:

Det regionala perspektivet är viktigt. Man måste se vilka samarbetsmöjligheter som finns, det räcker inte att diskutera vad som måste göras inom en va-organisation eller inom en kommun.

Vattenförsörjningsplanen ska ge underlag till översiktsplaneringen. Den bör hanteras på samma sätt som en strategisk översiktsplan och få samma status som en sådan. Det är viktigt med tydliga och uppföljbara mål. Beslut måste fastställas politiskt och förankring behövs tidigt i processen.

Kvantitet, kvalitet och robusthet i vattenförsörjningen måste säkras. Det är viktigt att beakta olika scenarier med avseende på bland annat klimatförändringar. Vattenförsörjningsplanen bör täcka in bland annat redundans, torka och vattenskydd. Det kan vara bra att fastslå i planen i vilken ordning olika saker ska göras. En vägledning bör också fastställa hur lång tidshorisont en vattenförsörjningsplan lämpligen ska ha.

En fråga som är svår att hantera i regionala vattenförsörjningsplaner är enskild vattenförsörjning. Vissa enskilda täkter är stora och det är viktigt att förstå vilken effekt de kan ha i ett större sammanhang. Man skulle behöva ha bättre koll på enskilda brunnar än vad man har idag.

Det är viktigt att ha en långsiktig hållbarhet och exempelvis säkerställa att vatten kan fås på ett energihållbart sätt. Vattenförsörjningsplanen bör ha en koppling till hållbarhetsmålen och värdet av vatten.

Uppföljning ingår som en naturlig del i en regional vattenförsörjningsplan, den ska hållas aktuell och blir egentligen aldrig klar.

Magdalena Thorsbrink, SGU:

Regionala vattenförsörjningsplaner ska bidra till att följa upp det som står i plan- och bygglagen och ge underlag för kommunernas översiktsplanering. En regional vattenförsörjningsplan ska lyfta fram de viktigaste vattenresurserna så att alla planchefer och planhandläggare känner till dessa och kan arbeta efter dessa förutsättningar. Även mindre vattentäkter och reservvattentäkter kan vara väldigt viktiga att bevara och skydda, även i exploaterade områden. Det är viktigt att det finns incitament för detta.

Användningen av den regionala vattenförsörjningsplanen behöver följas upp, exempelvis genom att fråga alla planhandläggare i ett antal kommuner om de har använt den och hur.

Vid omarbetning eller uppdatering av den regionala vattenförsörjningsplanen är det viktigt att ta vara på erfarenheter från kommunal nivå. Exempelvis kan man ha gjort andra prioriteringar och då behövs en dialog kring det. Informationen behöver gå åt båda håll mellan länsstyrelse och kommun. Om ny information framkommer behöver underlagen uppdateras.

Det är viktigt att vägledningarna som HaV och Boverket tar fram harmoniserar med varandra för att på bästa sätt nå olika målgrupper.

Per-Erik Nyström, Livsmedelsverket:

Dricksvatten är inte ett av flera intressen, utan en grundläggande funktion i samhället. Sambanden mellan dricksvatten och andra samhällsfunktioner måste tydliggöras.

En regional vattenförsörjningsplan behöver ha ett regionalt perspektiv. Större hänsyn bör tas till avrinningsområden och länsstyrelserna behöver samverka med varandra kring gemensamma intressen. De mindre vattenresurserna som kan vara viktiga lokalt får dock inte glömmas bort. I vissa län är det viktigare än i andra att inte bara se till de största vattentäkterna. Även vattenbehovet för jordbruk, industri, enskild vattenförsörjning etc. har betydelse. Vattenbalanser behöver i större utsträckning utvecklas.

Det är viktigt att ta hänsyn till förändrade förutsättningar vad gäller exempelvis klimat och befolkningsutveckling. En kommande vägledning kan hänvisa till Livsmedelsverkets myndighetsgemensamma handbok om klimatanpassad dricksvattenförsörjning när den är färdig 2018.

Det är också viktigt att regionala vattenförsörjningsplaner följs upp så att de hålls aktuella.

Tove Göthner, SKL:

Det viktigaste syftet med en regional vattenförsörjningsplan är att säkra ett bra dricksvatten för framtiden. De behöver vara mycket långsiktiga, med minst 20, kanske upp emot 50 års sikt, och ibland vara större än ett län.

Vid framtagandet av en regional vattenförsörjningsplan behöver förankring ske med varje kommun. Samverkan mellan kommuner och länsstyrelse behövs både under arbetets gång och under genomförandet. Regionala vattenförsörjningsplaner bör bl.a. beskriva och värdera vattenresurser inom planen för att kunna vara ett stöd för varje kommuns prioriteringar av mark- och vattenområden. Det är också viktigt att vattenförsörjningsplanen omfattar regionens kris- och riskfrågor, samt att planen utvärderas och följs upp.

Bilaga 3. Skrivelse från SKL och Svenskt Vatten

SKRIVELSE
2017-09-11

Med anledning av årets omfattande vattenbrist anser Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Svenskt Vatten att arbetstakten i att färdigställa regionala vattenförsörjningsplaner måste öka, för att säkerställa landets dricksvattenförsörjning och minimera risk för vattenbrist även kommande sommar.

Enligt åtgärdsprogrammen för vatten ska länsstyrelserna ha utarbetat regionala vattenförsörjningsplaner i samverkan med kommunerna senast i december 2018¹⁸ (åtgärd 4d). Vi anser att det redan innan sommaren 2018 måste finnas förslag till åtgärder som kan lindra konsekvenserna av ytterligare ett torrår, om så blir fallet.

SKL och Svenskt Vatten föreslår att regionala vattenförsörjningsplaner ska visa vad som är viktigast för att säkra vattenförsörjningen, samt hur åtgärdsstrategin ser ut för att nå dit på kort och lång sikt. Det bör anges hur regionen ska arbeta strategiskt för att minska riskerna och sårbarheten i regionen. Hur man arbetar med vattendomar, vattenskyddsområden och reservvatten måste belysas och det ska synas hur det strategiska arbetet ska komma igång. Koppling till regionala utvecklingsplaner och mellankommunal samverkan är viktig.

Regionala vattenförsörjningsplaner är ett betydelsefullt verktyg för att lyfta de strategiskt viktiga vattenfrågorna och ett stöd för prioritering av vattenförsörjningen inom regionen. Därför anser SKL och Svenskt Vatten att alla län bör färdigställa sina regionala vattenförsörjningsplaner med god marginal före hösten 2018.

Ann-Sofie Eriksson

Sveriges Kommuner och Landsting

Karin Ols

Svenskt Vatten

---

¹⁸ I åtgärdsprogrammet för Östra Östersjöns distrikt anges dock tiden till tre år, dvs december 2019.

Regionala vattenförsörjningsplaner

Nulägesanalys av länsstyrelsernas arbete

Regionala vattenförsörjningsplaner är viktiga underlag för kommunernas översiktsplanering och ska tas fram av länsstyrelserna i samverkan med kommunerna. Rapporten redovisar resultaten från en enkätstudie om länsstyrelsernas arbete med regionala vattenförsörjningsplaner. Förutom enkäten har centrala aktörer intervjuats om nyttan med regionala vattenförsörjningsplaner, vilka problem sådana bör kunna lösa, samt vad som är viktigt att behandla i en kommande vägledning. Rapporten är tänkt att utgöra ett underlag till en vägledning kring framtagande av regionala vattenförsörjningsplaner.

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2018:17
ISBN 978-91-88727-07-7

Havs- och vattenmyndigheten
Postadress: Box 11 930, 404 39 Göteborg
Besök: Gullbergs Strandgata 15, 41104 Göteborg
www.havochvatten.se

**Havs
och Vatten
myndigheten**
